

Binnendijkse slibsedimentatie

Estuariene overgang Groote Polder

Foto: Aerovista Luchtfotografie / Nationale Beeldbank

Verhaal van het gebied

In de Eems-Dollard gaat het rivierwater van de Eems in een open verbinding over in de Waddenzee. Het is het laatst overgebleven estuarium in Noord-Nederland. Het gebied heeft een rijke natuur. Tegelijkertijd is dit estuarium de toegangspoort tot belangrijke haven- en industriegebieden. Door de eeuwen heen zijn veel kwelders en slikken ingepolderd. Daardoor kan het slib dat wordt aangevoerd vanuit zee niet meer neerslaan. Dat zorgt voor zeer troebel water. Daardoor is er te weinig licht onder water en dat remt de primaire productie, de motor die voedsel voor het ecosysteem produceert. Door de bedijking en inpolderingen zijn estuariene leefgebieden op de overgangen tussen land en water en zoet en zout verloren gegaan. Veel zeegrasvelden en schelpdierbanken zijn verdwenen. Door de stijging van de zeespiegel kunnen platen en slikken verslibben en verdrinken wat het leefgebied verder verkleint.

Groote Polder: wat gaan we doen?

In de Groote Polder wordt 40 hectare binnendijks gebied verbonden met de zee waardoor nieuw estuarien leefgebied ontstaat. Het gebied wordt ook benut als binnendijkse pilot voor het vergroten van de slibsedimentatie. Ook buitendijks vindt een pilot plaats. Beide pilots geven invulling aan de strategie om met slibsedimentatie de troebelheid te verminderen en verlies van slikken en kwelders door zeespiegelstijging te compenseren. Op termijn – als de zoetwaterspui van het Eemskanaal is verplaatst – kan hier zelfs een volledige zoet-zoutovergang ontstaan. De Groote Polder is één van de weinige locaties tussen Delfzijl en de Duitse grens waar dit nog mogelijk is.

Programmatische Aanpak Grote Wateren

Schoon en gezond water is van levensbelang voor mensen, dieren en planten. Waterstaatkundige ingrepen maakten Nederland veilig en welvarend. Dijken, dammen en inpolderingen hebben echter ook een keerzijde. De natuurlijke stroming van het water is veranderd en op veel plekken zijn geleidelijke overgangen van land naar water en van zoetwater naar zoutwater verdwenen. Hierdoor missen planten en dieren geschikt leefgebied en zijn hun migratieroutes geblokkeerd. Ook gebruik door bijvoorbeeld recreatie, scheepvaart en visserij, heeft gezorgd voor verstoring van het natuurlijke systeem.

In de Programmatische Aanpak Grote Wateren werken Rijk, regio en maatschappelijke organisaties aan toekomstbestendige grote wateren. Hierbij gaat hoogwaardige natuur samen met een krachtige economie. Binnendijkse slibsedimentatie en estuariene overgang Groote Polder is één van de projecten.

EEMS²⁰
DOLLARD⁵⁰

Inrichtingsplan Eems-Zijlen

12 Juni 2018

- Dijkdoorlaat
- Uitzichtpunt
- Vogelbroedeiland
- Vogelkijkpunt
- Camping
- Campinglodges/paalkampen
- Kwoldervegetatie
- Slib(randen)
- Dijk
- Voetpad
- Vlonderpad
- Weg
- Damwand

0 100 500 m

Wat levert het op?

Met de inrichting van de Grote Polder wordt nieuw estuarien leefgebied ontwikkeld. Dat is een welkome stap in de ontwikkeling van meer geleidelijke overgangen tussen land en water. De pilot geeft ook inzicht hoe binnendijkse slibsedimentatie kan bijdragen aan de ambitie om vanaf 2022 één miljoen ton slib per jaar aan het watersysteem te onttrekken. Hierdoor verbetert de ecologische waterkwaliteit door het verminderen van de troebelheid. De primaire productie neemt toe, versterkt het voedselweb en komen de doelen voor ecologische waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water) en natuur (Natura 2000) binnen bereik. Het project vindt plaats in een omgeving met veel innovaties, zoals Dubbele Dijk en de Kleirijperij. Hierdoor krijgt het economisch en sociaal kwetsbare gebied een nieuwe uitstraling met nieuwe kansen. Voor de directe omgeving is het van groot belang dat de kustzone weer aantrekkelijk wordt voor recreatie. Dat helpt de leefbaarheid van de regio te vergroten.

Werk in uitvoering

Voor de eerste stappen van de binnendijkse slibsedimentatie en de aanleg van estuarien leefgebied wordt in 2020 een inrichtingsplan uitgewerkt en kan het planvorming- en vergunningstraject worden doorlopen. Eind 2021 zou de uitvoering al kunnen starten. Financiering hiervoor komt deels al uit de regio. Daarnaast wordt de mogelijke verplaatsing van de zoetwaterspui van het Eemskanaal verder uitgewerkt om op termijn een volledige zoet-zoutovergang te creëren. De startdatum van de uitvoering is mede afhankelijk van dit onderzoek.

Binnendijkse Slibsedimentatie Eems-Dollard is één van de projecten uit het Programma Eems-Dollard 2050 waarin de Provincie Groningen, Rijkswaterstaat, het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Groninger Landschap, Gemeente Delfzijl, Groninger Seaports en Waterschap Hunze & Aa's samen werken aan ecologisch herstel en ontwikkeling van de Eems-Dollard.

Toekomstbestendig en klimaatrobuust

We streven naar een veilig en welvarend Nederland. Daarom draaien we de grootschalige waterstaatkundige ingrepen van vroeger niet terug. Wel willen we de 'voetafdruk' van waterbeheer, gebruik en waterveiligheid verkleinen. Waar mogelijk kiezen we voor herstel van getij, aanleg van ontbrekend of verloren leefgebied en geleidelijke overgangen tussen land en water, en tussen zoet en zout. Alle projecten worden toekomstbestendig en klimaatrobuust ontworpen: ze houden rekening met zeespiegelstijging, extreme rivierafvoeren, droogte en opwarmend water. Zo kunnen we ervoor zorgen dat planten en dieren ook dan plek kunnen vinden om te leven en zich voort te planten. Dat draagt bij aan het behoud van de biodiversiteit in ons land, ook in de toekomst.